

Recenzja książki Davida Weintrauba „Mars. W poszukiwaniu życia”

Nakładem Wydawnictwa Naukowego PWN ukazała się książka Davida Weintrauba pod polskim tytułem „Mars. W poszukiwaniu życia”. David Weintraub jest profesorem astronomii na Uniwersytecie Vanderbilta w Nashville w USA. Jest on autorem kilku książek popularnonaukowych, a po polsku jakiś czas temu w serii „Na ścieżkach nauki” ukazała się książka „Ile lat ma Wszechświat”, opowiadająca o kosmologii. W swojej drugiej wydanej po polsku książce autor opisuje rozwój poszukiwań życia na innych planetach Układu Słonecznego, a szczególnie na Marsie.

Autor skupił się na Czerwonej Planecie, ponieważ od momentu, gdy astronomowie zaczęli dysponować teleskopami, dość szybko okazało się, że na pozostałych planetach albo nie da się dostrzec żadnych szczegółów powierzchni, by na tej podstawie wyciągać wnioski na temat panujących na nich warunków, albo zbyt mocno różnią się one od Ziemi. Również Księżyc szybko wykluczono z ciał, na których może rozwijać się życie, ze względu na brak atmosfery. Mars jako najbliższa i jedyna poza Ziemią planeta w Układzie Słonecznym znajduje się jeszcze niezbyt daleko od Słońca i w okolicach powtarzających się prawie co 15 lat tak zwanych wielkich opozycji jego tarcza jest na tyle duża, że można ją dokładnie obserwować nawet przez niewielkie teleskopy.

Zainteresowanie Marsem jako możliwym siedliskiem życia poza Ziemią wzmożło się, gdy odkryto, że jest to planeta skalista, doba na nim trwa prawie tyle samo co na Ziemi i że nachylenie jego osi obrotu do płaszczyzny orbity również jest prawie takie samo jak Ziemi, co skutkuje występowaniem analogicznych do ziemskich pór roku, tylko odpowiednio dłuższych. Rozpalało to wyobraźnię wszystkich żyjących wtedy astronomów. W książce autor opisuje, jak przez ponad 300 lat, od wieku XVII do XX, różni uczeni szukali dowodów na istnienie życia na Marsie. Czasami nadinterpretowali

wyniki obserwacji, naginając je do wysuwanych przez siebie hipotez. Okazywało się, że uczeni to też ludzie, którym nieobca jest chęć bycia sławnym, i nie raz próbowali osiągnąć sukces za wszelką cenę, co później odbijało się na ich reputacji. Dopiero lądowanie na Marsie sond kosmicznych w drugiej połowie XX w. położyło kres podobnym spekulacjom. Książka jest godna polecenia dla wszystkich osób zainteresowanych historią astronomii, w szczególności rozwojem poglądów na temat istnienia życia poza Ziemią w Układzie Słonecznym.

Ariel MAJCHER

Konkurs polega na przedstawieniu opracowania jednego z tematów zaproponowanych (wraz z bibliografią) przez Jury lub tematu własnego oraz – w przypadku zakwalifikowania się do finału – krótkim publicznym zreferowaniu tego opracowania.

Więcej informacji można znaleźć na stronie: www.spinor.edu.pl.

Wyniki XXXVI Ogólnopolskiego Sejmiku Matematyków

W dniach 6–9 czerwca w Szczyrku odbył się XXXVI Ogólnopolski Sejmik Matematyków, organizowany przez Pracownię Matematyki i Informatyki Pałacu Młodzieży w Katowicach we współpracy z Uniwersytetem Śląskim.

Jury w składzie: dr Paweł Błaszczyk, dr Anna Brzeska, dr Natalia Cieślak, dr Dawid Czapla, dr Sylwia Kania, dr Agnieszka Kulawik, dr Barbara Przebieracz, dr Hanna Wojewódka-Ściążko, dr Marcin Zygmunt, pod przewodnictwem dr Jolanty Doberny wyłoniło laureatów:

- **I miejsce:** Adam Duży – I LO w Pszczynie, za pracę *Komfrale kwadratowe*, opiekun: mgr Iwona Limańska;
- **II miejsce:** Szymon Kubica – I LO w Gliwicach, za pracę *Anomalie w przestrzeni n -wymiarowej*, opiekun: mgr Joanna Olesińska;
- **III miejsce:** Hanna Hechłacz – I LO w Zduńskiej Woli, za pracę *Trójkąt Reuleaux jako przykład figury o stałej szerokości*, opiekun: dr inż. Renata Długosz;
- **wyróżnienie:** Rafał Loska – VIII LO w Katowicach, za pracę *Wartość oczekiwana w zadaniach*, opiekunowie: dr Łukasz Dawidowaki, dr Radosław Wieczorek.

W głosowaniu publiczności na najlepszą prezentację zarówno nauczyciele, uczniowie, jak i obserwatorzy nagrodzili **Adama Dużego**.